

Helikon Kiadó könyvklubja: Erdélyi történet I-III.

2012 június 13. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

• [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Bánffy Miklós Erdélyi történet című regénye tíz évet ölel fel a 20. század elejének történelmében? 1904-től az első világháború kirobbanásáig.

A bonchidai kastély urának, a polihisztor erdélyi arisztokrata írói munkásságának legnagyobb lélegzetű alkotása

három részben áll. A család, a diplomáciai indíttatás, a politikai karrier, a kaszinói tagság egyaránt lehetővé tette, hogy Bánffy otthonosan mozogjon a báltermek, a kártyaszobák, a nagy vadászatok, a lóversenyek, a szerelmi és a politikai csatározások berkeiben, hiteles és érvényes panorámát festve az erdélyi arisztokráciáról. Bánffy ragyogó tehetségének, nyelvi gazdagságának minden ismérve megcsillan a monumentális regény lapjain.

Illés Endre a Megszámláltattál közel negyedszázados első magyarországi kiadásában Berzsenyit idézve „fene fátyomot ostromló merészség”-nek nevezi a regényt, íróját pedig olyan embernek tartja, aki gyönyörködik a világban, aki élvezi az életet, akit szórakoztat a világ változatossága, és aki kedvét leli mindenben, ami megvesztés és erőfeszítés. Ennek a színes és gazdag világnak a leírásáért már önmagában is érdemes kézbe venni ezt a kalandos, de ugyanakkor történetileg hiteles nagyregényt.

A bonchidai Bánffy-kastély a XIX. század elején. Bíró József „Erdélyi kastélyok” című munkájának címlapjáról

Oplátka András könyvismertetője - www.kommentar.info.hu

Nevezték irodalmi dilettánsnak és az erdélyi világ zseniális ábrázolójának. Zenész volt és képzőművész, írt sikeres drámákat, igazgatta a budapesti Operaházat, mint Kolozs megyei főispán és parlamenti képviselő. Kitűnően ismerte az Osztrák-Magyar Monarchia politika köreit, arisztokrataként mindent tudott a nagy családok külső és belső életéről, rövid külügyministersége alatt nem kevés érdem illeti azért, hogy Sopron és környéke Magyarországnál maradt, beírta nevét az erdélyi magyar kisebbség kultúrájának védelmezői közé, majd mindent elveszítve, a kommunista rezsim által megvetve, szegényen, elfeledve halt meg Budapesten 1950-ben Bánffy Miklós gróf.

Az Erdélyi történet három kötete - Megszámláltattál; És híjjával találtattál; Darabokra szaggattal - 1934 és 1940 között jelent meg. A monumentális regényt ma joggal tekintjük Bánffy fő művének. Szerzője arra vállalkozott, hogy a Monarchia utolsó, békében eltöltött tíz esztendejét első sorban magasrangú erdélyi családok sorsa révén összegezze, hogy érdekéről, mulasztásokról és bűnökéről számadást készítsen. Az 1904-től 1914-ig, az I. világháború kirobbanásáig tartó történetben hatalmas erdélyi, s ezen túl magyarországi és osztrákországi társadalmi panoráma tárul elénk.

Bánffy ezt a társadalmat a maga helyzetéből, felülről szemléli, hiszen a vagyonos erdélyi családok köréből kerülnek ki; a gróf az olvasót estélyekre és vadászatokra, ünnepi vacsorákra és játékkaszinókba, s ezen felül gyakran a budapesti parlamentbe kalauzolja. De nem hiányoznak a regényből a kisvárosi helyi tisztviselők és politikusok sem, és Bánffy a kalotaszegi magyar földműveseket éppúgy ismeri, mint a román erdészeket és pásztorokat a havasokon: ismeri életüket, gondjaikat, beszédmodorukat és gondolkodásukat. A könyvben megjelenő Erdély közigazgatásában, hagyományaiban, kultúrájában és önértelmezésében még egyöntetűen magyar, de Bánffy méltányosan beszél az erdélyi románságról is, s főleg, egy fiatal, idealista földbirtokos és politikus az erdélyi „másféleség” megtestesítője és a magyar-román kölcsönös megértés híve.

*Gróf Bánffy Miklós,
a bonchidai kastély
utolsó lakója*

Ez a hatalmas - al fresco - megfestett társadalmi kép (melyhez hasonlót találni magyar irodalomban nem könnyű) élesen kritikus. Ám Bánffy nem iskolamester, senkit sem leckéztet, nem mond ítéletet, csupán hiszen ír le állapotokat és embereket. (A következmények levonását az olvasóra bízta.) A harmincas évekből visszpillantó Bánffyt - kimondatlanul - egyetlenegy kérdés foglalkoztatja és kínozza: miért veszett el Erdély, hol és hogyan tévesztett utat a magyar vezető réteg?

Dilettáns tehát vagy nagy író? Semmi kétség, a szerelmi történet, amely a három kötetben vörös szálként húzódik végig s amelyre Bánffy a hosszú, ám roppant olvasmányos regény részleteit felfűzi, a mű gyengébb része. Áll ez akkor is, ha a fiatal és boldogtalan hős története nem nélkülözi a feszültséget, ha olvasóként velük érzünk és aggódva követjük sorsuk alakulását. Tény továbbá, hogy Bánffy nyelve gazdag, stílusának sodrása magával ragadó, de tény az is, hogy időnként érződik: az elbeszélő nagyúr és nem az apró részletekre is ügyelő irodalmi iparos. Mindez azonban eltölpül Bánffy ábrázolóképesége mellett. Ember- és tárgyismerete lenyűgöző, művészet, amellyel színhelyeket és személyeket, jelentekeket és hangulatokat jellemez, pazar. Külön tanulmányt érdemelnének természetleírásai, melyekből sugárzik az erdélyi táj szeretete.

Oplatka András

A könyv megrendelhető a következő címen:

]]><http://www.helikon.hu/termek/szepirodalom/Erdelyi-tortenet-trilogia-I-II-III/1697/>

Bánffy Miklós: Erdélyi történet I-III.

[Tweet](#)

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni győzatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden magyarnak látnia kell”

Ajánló

